

Artikelarkiv Arvesølv 2014

Kaj Jørgensen VVS

af Birte Neerup

Artiklen bygger på samtaler med Jytte og Kaj Jørgensen og er en fortsættelse af Arvesølv-serien om virksomheder og forretninger, der skød op i kølvandet på Lindøværftet.

Fra 1973 til 1991 var der i Munkebo et énmands ejet smedefirma: Kaj Jørgensen V.V.S. Kaj Jørgensen er født i Lerhusene og kom til Dræby i 1950. Kaj arbejdede til at begynde med ud fra sit eget hjem, men efter et stykke tid lejede han sig ind på gården Ejershåb i Dræby.

Der var god plads i kostalden på Ejershåb, da Flemming Knudsen ikke havde dyrehold. Alligevel flyttede han omkring 1980 sit værksted til Stationsvej 102 også i Dræby, hvor hans far boede. Til denne ejendom hørte og hører stadig en større fabriksbygning, hvor der i sin tid blev produceret ligkister og møbler. I denne bygning etablerede Kaj J. sig til han stoppede med at drive firma i 1991.

Han var kommet i lære som smed i 1954 ikke så langt fra hjemmet, ja, faktisk hos naboen Poul Nielsen, Dræby Maskinfabrik, som i dag er Dræby V.V.S. På det tidspunkt strakte virksomhedens kundekreds sig over området Aasum, Seden, Kerteminde, Munkebo og naturligvis Dræby. Det var især gårdene firmaet arbejdede for: salg og reparation af landbrugsmaskiner.

I 1958 var Kaj næsten udlært, idet han kun manglede 6 uger af læretiden. Denne mangel var opstået, fordi han som noget nyt havde gået på dagskole på Odense tekniske Skole. Men nu skulle han ind at springe soldat i 1½ år. Så først i august 1959 vendte han tilbage til Poul Nielsen og gjorde sin læretid færdig. I vinteren 1959-60 installerede firmaet i Dræby centralvarme i den nyopførte tilbygning til Munkebo Centralskole, senere Mølkærskolen. Her var allerede 2 år efter indvielsen pladsmangel, så man opførte en ny fløj langs med Kystvejen. I øvrigt blev ovennævnte fløj forlænget allerede i 1962-63 grundet pladsmangel.

I 1960 skiftede Kaj Jørgensen arbejdsplads, idet han blev ansat på Lindø og fik arbejde som stemmer. Dengang var det stemmerne, der "holdt for", når man nittede plader, og de skulle også rensede elementerne for svejdesømme. I sommeren 1962 søgte han nye udfordringer og blev ansat i Marslev hos smedefirmaet Valdemar Nielsen. Sammen med Valdemar Niensens søn læste Kaj til gas- og vandmester. Undervisningen foregik på Odense tekniske Skole 3 dage om ugen fra kl. 16 til 21. Det varede ca. et halvt år, så det var lange arbejdsdage.

I 1963 blev Kaj gift med Jytte Christensen. Hendes far, Marinus Christensen, boede med sin familie i Dræby gamle hovedskole, hvorfra han solgte madrasser, tæpper og møbler. Det unge par bosatte sig derefter i Dræby på Dræbyvej 22.

I midten af året 1964 vendte Kaj tilbage til værftet. Her arbejdede han de næste 9 år i maskinmontage-afdelingen og nåede i den periode at deltage i 6 prøveture med nybygninger fra Lindø. I 1967 flyttede familien Jørgensen ind i eget hus i

Mølkæret i Munkebo, hvor familien selv havde været medbyggere. Kaj havde 8 dage til at komme på plads i det nye hus, inden han igen skulle på prøvetur, som varede 8 dage.

Så når vi frem til 1973. Nu syntes han, at det var tiden at få foden under eget bord og startede derfor firmaet "Kaj Jørgensen V.V.S." I disse år var der virkelig gang i byggeriet ikke mindst i Munkebo. Grundet typehusfirmaerne, der byggede i Munkebo, var priserne på vvs-arbejdet dog presset i bund. Kaj Jørgensen arbejdede mest for selvbyggere, men foretog samtidig en del reparationer og renoveringer i det private byggeri.

I 1980 fik han en svend i firmaet, Harris Hansen, og året efter var der arbejde på det nye rådhus i Ullerslev. Også i de følgende år, 1986-87, var der vækst i byggeriet: Munkebo Andelsboligforening opførte 45 huse i Kløverparken og Jysk Byggeteknik opførte de røde typehuse i Kløver- og Violvænget 1988-89. De sidstnævnte blev opført i 3 etaper, og Kaj Jørgensen VVS stod for alt vvs-arbejdet i den midterste etape. I 1988-89 byggede Bikuben ca. 20 huse bagved Fjordvangsskolen i Kerteminde, og også her stod Kaj Jørgensens firma for vand- og gasinstallationerne. Nu bestod firmaet af mester, én svend og en lærling.

Kaj Jørgensen 1988

I 1984 havde naturgassen sit indtog i Munkebo. Det meste af byen skulle have gas lagt ind, mens de ejendomme på Butikstorvet og i "den nye by", der tilhørte Ejendomsselskabet Lindø, fik fjernvarme fra Fynsværket. Familien Jørgensen kom på mange måder til at mærke gassens indtog i byen. Blandt andet da de vendte hjem til Mølkæret fra campingferie. På grund af gassen var vejen gravet op og dermed deres indkørsel, men ved fælles hjælp kom de da ind.

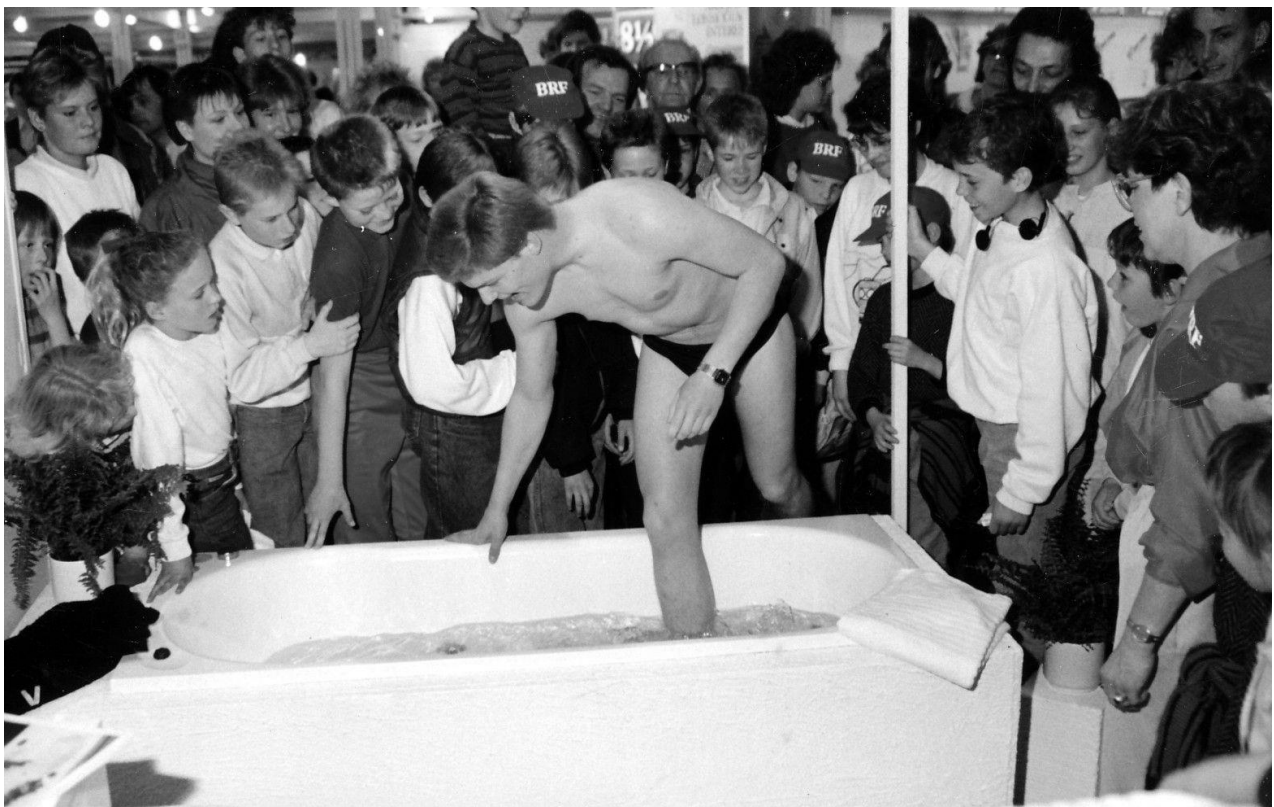
Gassen kom i etaper. I områder, hvor oliefyret gik i stykker, før gassen nåede til det område, blev gasflasker stillet op midlertidigt. I denne periode var der arbejde til alt og alle. Det gik bare derudad.

For at få tilladelse til at arbejde med gas skulle de autoriserede gas- og vandmestre have et ekstra kursus. I ca. et halvt år kørte Kaj Jørgensen 2 dage om ugen til Svendborg. I de 2 dage blev der undervist kl. 8 -16, så han skulle hjemmefra Munkebo kl. 7, og firmaet måtte holde lukket. Det var heldigt for familien, at Kajs kone Jytte havde et arbejde, for der var ingen kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, når Kaj var selvstændig. Det var for egen regning. Firmaernes svende skulle også uddannes og tage et A-certifikat for at have tilladelse til at arbejde

Kaj Jørgensens stand på en messe i Munkebohallen

med gas. På samme måde fandtes et A-certifikat, når man skulle arbejde med oliefyr.

Hans Damm tjente en "bajer" ved at afprøve Kaj Jørgensens badekar på udstillingen

Perioden med installationer af gas strakte sig fra 1984 til 88-89, hvor den langsomt ebbede ud. I 1986 havde firmaet så travlt, at Kaj kun holdt 2 dages sommerferie. Mange mennesker i byen følte sig usikre på de nye installationer. Dels havde man haft en gasekspllosion i et hus i byen, dels var folk ikke informeret godt nok. F.eks. kom en kunde sidst på aftenen og ringede på Kajs dør. Kundens kone kunne lugte gas i sit hus, hvor der netop var installeret gasanlæg. Kaj tog naturligvis med kunden hjem og tjekkede anlægget, men der var heldigvis ikke noget i vejen.

En anden gang tilbragte Kaj Nytårsaften og noget af natten i Munkebo Præstegård. Han måtte forlade sin familie og gæster for at afhjælpe problemer med varmen. Vinteren var hård, så hård, at olien til fyret i præstegården ikke kunne flyde grundet et tykt lag paraffin i rørene. Enkelte steder i anlægget var der endda propper. Til sidst måtte Kaj sige til præstefamilien Orla Pedersen, at de måtte nøjes med varme fra brændeovnen, til skaden kunne udbedres næste dag.

I årene 1989-1991 tog firmaet sig mest af små reparationer. Midt i 1990 kom der igen en ny lov, som krævede, at alle gas- og vandmestre skulle have et ekstra A-certifikat for fortsat at måtte starte et gasfyr op.

Gasinstallation nr. 100 afleveres til Grethe Nielsen, Fyrrehøjen 45

Kaj Jørgensen

havde på det tidspunkt installeret omkring 250 gasanlæg, som *alle* var godkendt uden problemer, så han havde svært ved at se problemet, men lov er lov.

I marts 1991 døde Kajs far. Barndomshjemmet blev hurtigt solgt, så nu manglede han et værksted, og 1. maj 1991 stoppede Kaj Jørgensen som selvstændig.

Derefter hjalp han til i Ove Jensens – også kaldet Ove Grønlænder – firma i Smedeløkken. Til at begynde med var tanken, at han skulle hjælpe Ove i ca. 3 mdr., men det endte med at blive til 15-16 måneder. Det var godt for ham, for i den periode kunne han afvikle sin egen forretning.

I tiden efter var han også i ca. et halvt år ansat hos O.N. Stålmontage på Smedeløkken og på Odense Teknisk Skole som reparatør, hvorefter han gik på efterløn og senere pension.

I sit otium har han sammen med Jytte indtil 2013 tilbragt mange campingophold i Ebeltoft.